

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Organe de supraveghere și organe de păstorire sufletească.

Învățătura creștină este destinată pentru toți oamenii, tuturor timpurilor; pentru aceea biserica trebuie să poartă grijă, ca aceasta credință să se răspândească pretutindeni și toată lumea să se *lumineze* prin învățătura creștină. Insuși fondatorul bisericii creștine zice: „Mergând învățați toate neamurile”. Iată o sarcină grea, ce și-au luat-o pe umerii lor acei bărbați, cari și-au luat rolul de-a conduce biserica lui Hristos. Această operă de răspândire și păstrare a religiei creștine, nu s'a putut duce la îndeplinire nici în cele dăntăiu timpuri ale bisericii creștine, când numărul credincioșilor era mai mic, cu atât mai puțin azi, când numărul credincioșilor e mai mare, fără ajutorul unor anumite organe de propagandă.

Organul prin care circulă toate arterele și toată viața religioasă creștină este: episcopul. Acestuia i'a transmis fructul bisericii învățătura sa, pentru ca s'o vestească și lui i'a promis, că va fi în toată vremea cu el. Episcopul e deci atât de necesar în biserică ca respirația pentru om sau soarele pentru lume. În primele timpuri ale bisericii fiecare oraș avea episcopul său propriu și chiar în localități mai mici se aflau episcopi. Explicarea acestui lucru trebuie căutată în starea de atunci a bisericii și în nevoia ca prezența unui episcop în fiecare oraș — să mențină populația în alipirea ei de biserică, care era espusă la multe persecuțiuni. Mai târziu, când biserica ajunsă la o siguranță și libertate mai mare, s'a hotărât, ca în localitățile mai mici nu e nevoie să se instituiască episcopi, ci acest drept de supraveghere, pe care îl exercitau acești episcopi — să treacă la preoți speciali, cari să exercite ordinele episcopului eparhial. Din aceasta instituție s'a dezvoltat cu timpul organe permanente de supraveghere în județele eparhiilor. Persoanele însărcinate cu aceasta supraveghere se numeau pro-

Azi aceste organe de supraveghere biserică în județe poartă numirea de protopresbiteri. Aceasta instituțiune a fost în toate timpurile, cea mai însemnată. Necesitatea ei o arată mai ales datorințele mari ce sunt împreunate cu aceasta instituțiune de supraveghere. Aceasta instituțiune are datorinți, cari se refer la serviciul de învățator, la săvârșirea lucrărilor sfinte și în fine la puterea iurisdicțională. Dintre datorințele, cari să refer la serviciul de învățator amintesc numai câteva: 1. Grijă ca în tot ținutul județului său să se păstreze curată învățătura ortodoxă. 2. Convingerea dacă preoțimea ține predici în Dumineci și sărbători. 3. Dacă se predă copiilor regulat învățământul religios. 4. Dacă clericii se ocupă cu științele teologice. 5. Ce cărți se cetesc, ce reviste periodice primesc clericii. 6. La ori-ce vizită în județ să învețe poporul, atât în biserică, cât și în alte locuri de adunare. Dintre datorințele, cari se refer la administrarea lucrărilor sfinte amintesc: 1. Grijă ca ori ce biserică să aibă după prescripțiunile ei vasele necesari de serviciu în bunăstare și curate. 2. Să aibă cărțile bisericesti prescrise în bunăstare și curate. 3. Bisericile să fie în bunăstare și curate. 4. Ingrijirea cu sfințenie și buna păstrare a sfintelor daruri pentru bolnavi, precum și sfântul mir. 5. Controlul sever, dacă nu se neglijează de cătră clericii îndeplinirea conștientioasă a serviciilor și slujbelor Dumnezezești. 6. Dacă credincioșii se mărturisesc la timpuri prescrise și primesc sf. Euharestie. 7. Dacă clericii cel puțin odată pe an se mărturisesc la duhovnicii protopresbiterali respectivi. Cu privire la puterea iurisdicțională are datoria să supravegheze. 1. Ca clerul să îndeplinească exact ordinele autorității competente. 2. Ca clericii să nu se ocupe cu afaceri, cari ar putea să înjosească caracterul spiritual al preotului. 3. Să ducă o viață onorabilă. 4. Să nu incasseze biruri ilegale. 5. Grijă ca clericii să-și primească plata regulat. 6. Grijă de preoții suferinzi, de văduve și orfani. 7. A convoca clericii odată ori de două ori pe an, ca să se sfătuiască pentru nevoile bisericii și să protejeze știința teologică. 8.

Vizitarea odată ori de două ori a parohiilor în fiecare an, unde va lua cunoștință de starea generală religioasă-culturală a credincioșilor, despre toate aceste făcând raport amănunțit episcopului eparhial.

Am arătat originea și cercul de activitate a acestei instituțiuni, ca să putem vedea, cât e de necesară și în timpurile de azi, instituțiunea protoiereilor.

Din cele premerse însă voiesc a scoate la iveală *că dela organele de supraveghere a bisericii noastre trebuie să emaneze și o puternică suflare de viață și o rodnică lucrare pastorală.*

Dacă analizăm viața noastră bisericească de azi, vedem că organele de supraveghere și cele de administrație s'au înmulțit, iară cele de păstorire s'au împușinat și iarăși dacă privim în jurul nostru vedem și simțim tot mai tare, că cea mai arzătoare problemă, care trebuie să agite gândirile bărbaților de conducere a bisericii noastre e *problema pastorală.* Puterea de viață și valoarea morală a bisericii noastre depinde dela modul cum vom putea și cum vom ști dezlega aceasta problemă nouă. Statele apusului cu diferitele lor biserici ne servesc de exemplu. Cei mai originali în concepții bărbați, se trudesesc a croi lucruri nouă, duh nou în biserică plâsmuiri noi și așazăminte proaspete. La noi viața pastorală e lăsată în grija umililor preoți dela țară, unde cu greu străbate o carte, o revistă, unde cu greu să poate întruni o adunare preoțească de unde și din cari preotul ar mai putea culege câte un îndemn măcar spre o nouă viață pastorală. Toate celelalte grade ierarhice și bisericești sunt absorbite de greaua administrație bisericească. Ba chiar și dintre puținii păstori preoți dela țară, când unul ori altul dă semne de bună păstorire — în semn de distingere și înaintare — e chemat dela postul său sublim și pus la administrația bisericească. Nici nu vorbesc de timpul de azi, când o bună parte dintre păstori cei mai buni s'au lăsat postul apucând cu totul alte carieri. Și iată, că în forma aceasta cel mai frumos câmp, de unde se pot culege cele mai frumoase roade, *câmpul pastoral* rămâne nelucrat; ori lucrat rău cu instrumente vechi și tocite.

Dacă să pretinde dela biserica noastră o

primenire o purificare, o nouă pastorală, un nou duh de viață, oare nu e natural, ca acest duh să emaneze, să se propovăduiască, să se susțină, de către acei fii ai bisericii, cari au avut norocul să învețe, să cetească, să umble, să facă cunoștințe, de cei cari mult puțin au studiat universități și școli mai înalte? În șirul protopresbiterilor noștrii — floarea preoțimei noastre — am afla foarte mulți păstori buni, căci unii dintre ei și până aci ș'au arătat optitudinile de buni păstori și și de administratori buni. S'ă naște deci întrebarea: Oare n'ar fi bine ca aceasta floare a preoțimei noastre să fie desărcinată de aglomerația lucrurilor de administrație și lăsată liberă, ca dimpreună cu umilii preoți dela sate să conlucre — nu la administrație de ordine și dispoziții, căci aceste se pot ceti în buletinul oficial, ori pot sosi dela izvor sau autoritate deadreptul la oficiul parohial, — ci să conlucre la administrarea învățaturii, care cuprinde în sine: păstrarea învățaturii creștine, răspândirea învățaturii creștine și păzirea credincioșilor de învățaturi false, apoi la administrarea lucrărilor sfinte și în fine la introducerea în viața noastră bisericească un nou spirit de inițiativă, care să facă față împrejurărilor nouă, în cari a ajuns biserica noastră.

Numai un exemplu ori două, dacă aș aduce pentru susținerea acestei teze, am putea vedea cât de salutară este propunerea ca organele de supraveghere din o eparhie să fie organe de păstorire sufletească și nu de administrație. Dacă organele de supraveghere n'ar fi însărcinate și aglomerate cu seaca administrație floarea preoțimei noastre — protopresbiterii — și-ar putea îndeplini cu conștiențiozitate și deplin liber, vastul lor teren de activitate spiritual și pastoral; ar putea sări în ajutorul preoților umili dela sate, cari nu mai au mijloace de apărare în contra sectarilor și o altor curențe destrămătoare, cari pun piedeci desvoltării noastre religioase și culturale, cum e alcoholismul și analfabetismul. Apoi ca o falangă puternică s'ar înșira cu condeiele lor la umiltele noastre reviste bisericești, făcând din iele o armă puternică în contra dușmanilor și un isvor de apă vie pentru preoțime. Câmpul pastoral e vast, toți am avea ce lucra acolo. *Mai puțină administrație și mai multă pastorală!*

Evanghelia și Democrația, Ortodoxia și Neamul, Biserica și Statul.

Vorbire rostită cu ocazia discuțiunii generale asupra Constituției, în ședința dela 12 Martie 1923 a Senatului român.

de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae.

(Urmare și Fine.)

O găsesc apoi în țările scandinave și în Spania și dece numai noi să fim cei înapoiți când adoptăm o formulă care zace în spiritul tradițiilor noastre, și când cu ea noi nu suntem în urma celor mai înaintate popoare ale lumii?

Eu nu văd în intențiunea Sfinției Voastre decât motivul că nu vă place fiindcă statul va avea caracter ortodox.

Dar vă mai pun încă o întrebare: Oare un creștin, indiferent de deosebirea confesională, nu trebuie să se bucure în sufletul său atunci când statul în care trăiește, are caracter creștinesc?

Dacă un liber cugetător, dacă un ateu, ar veni să ceară să despoiem statul nostru de acest caracter, i-aș înțelege; dar ca fratele nostru slujitor al altarului lui Hristos să vrea să trăiască într'un stat neutralizat, sub raportul confesiunii, aceasta nu o pot înțelege! (Aplauze prelungite).

Statul român nu trebuie desbrăcat de caracterul său ortodox.

Dar este limpede că atunci când statul are un caracter creștinesc, aceasta este o garanție că toate legile, că întreg suflul pe care îl va răspândi va fi favorabil libertății conștiinței și dezvoltării culturale a tuturor cetățenilor săi, indiferent de naționalitate și de confesiune.

D-lor senatori, împrejurările istorice din anii din urmă s'au dezvoltat așa încât au rezervat pe seama bisericii noastre ortodoxe române un rol destul de important în aceste părți ale lumii.

Spre noi privesc popoarele Răsăritului care împărtășesc credința ortodoxă. Vă întreb eu: Oare este bine, este prudent din punct de vedere politic, să desbrăcăm statul de caracterul său ortodox, astăzi când vrem să avem un rol important în desfășurarea evenimentelor din Orient? Nu este mai bine să se înalțe prestigiul politic al statului nostru prin mijlocul instituțiunii sale bisericesti în fața popoarelor răsăritene?

Anglia cu spiritul său practic, caută o apropiere de biserica ortodoxă, și pentruca prin mijlocul ei să-și poată menaja scopurile politice față de Orient. Și noi să fim lipsiți întru atâta de simțul politic și să scorbăm prestigiul statului nostru, desbrăcându-l de caracterul său ortodox, în loc ca să-l înălțăm înaintea popoarelor din Răsărit?

Domnilor senatori, noi cei din Ardeal avem nădejdea că ne va fi dată ocaziunea să aducem toată contribuțiunea ce o putem da prin biserica noastră, la întărirea statului nostru ortodox. Noi care am trăit ca biserica separată, noi am dorit să sosească momentul fericit ca să ne găsim în situațiunea bisericii fraților

noștrii din vechiul regat, de a trăi în statul nostru ortodox. Și acum mi se pare că este vorba să ni se spună că am sosit prea târziu, că este abandonată formula de biserică dominantă pe seama bisericii noastre. Iată o durere pe care țin să v'o mărturisesc; dar am nădejdea în simțămintele d-voastră de buni fii ai Bisericii că ne veți cruța pe noi ortodocșii din Ardeal de a simți această durere (Aplauze).

Chestiunea autonomiei bisericii.

Dar, domnilor senatori, vreau să mă refer la un principiu exprimat în Constituțiune cu privire la situațiunea bisericii, și anume la autonomie. Cuvântul nu este întrebuițat, dar noi nu ne legăm de cuvinte. Ne referim la ideea pe care o reprezintă cuvântul și găsesc că-i este necesară bisericii o mai largă libertate. Prin această libertate înțeleg numai o mișcare liberă spre bine a bisericii și spre folosul statului.

În adevăr, biserica este o instituțiune a sufletului și chestiunile sufletesti trebuie tratate cu multă finețe, cu multă gingășie în viața de stat, pentruca să poată da roade. Chestiunile acestea sufletesti nu se văd cu ochii, nu se aud cu urechile, și sânt mai presus decât aceste simțuri ale noastre. Ele trăesc în marea împărăție a sufletului și trebuie să crezi condițiunile de existență, pentruca acest imperiu să poată progresa. Și una din acele condițiuni de existență este și o libertate de mișcare pe seama bisericii, o astfel de libertate care îi îngăduie bisericii ca ea să-și organizeze mijloacele de lucrare, ca ea să-și aleagă factorii de lucrare pentru realizarea sublimiei sale misiuni în lume. Numai o biserică care are această libertate poate să aibă răspundere pentru misiunea ce are să îndeplinească printre oameni. Și numai o biserică în care trăiește vie conștiința răspunderii sale pentru misiunea ce are, poate să fie o biserică rodnică și să producă rezultatele pe care neamul și țara le așteaptă dela dânsa (Aplauze). O biserică care este purtată în toate părțile de curente trecătoare ale vremii, nu face impresiunea pe care trebuie s'o facă biserica lui Hristos, că nici porțile Iadului nu o vor bine pe dânsa.

Iată pentru ce găsesc că este necesară să i se lase bisericii această libertate de a se organiza și de a-și organiza puterile sale în conformitate cu mijloacele prin care are să-și realizeze această misiune în lume. O biserică care nu este așezată în această situațiune va fi o biserică inertă, cu un barometru sufletesc scăzut și în tot cazul o instituțiune care nu va putea prodece roadele vieții creștinești.

Autonomia bisericii din Ardeal.

Noi, domnilor senatori, cei de dincolo, prin grele lupte și jertfe am reușit să câștigăm măcar pe hârtie autonomia bisericii. căci în realitate de câte ori se da ocaziunea cei ce ne stăpâneau au ciuntit mereu din această autonomie bisericască a noastră! Totuși biserica ne-a rămas, în mijlocul tuturor greutăților prin care a trecut, un așezământ liber al sufletului nostru, și cu cea mai bună organizație din toate instituțiile pe care le-am avut. Și am convingerea, că dacă putem aduce un lucru bun noi românii din Ardeal în România Mare, acest lucru bun este înainte de toate sfânta noastră biserică cu organizația și cu toate comorile ei sufletesti.

Nu am nici o îngrijorare că nu se va respecta acest drept de libertate al bisericii, pentru că ar trebui să fie scurt de vederi acel bărbat de stat care nu ar

crea condițiuni de viață și prosperare pe seama unui așezământ atât de important al țării sale. Dimpotrivă, cred că toți bărbați noștri de stat care iubesc neamul ne vor da mână de ajutor ca să putem organiza biserica noastră ortodoxă pe principiul autonomiei, astfel ca această biserică să-și poată da și de aci înainte toată contribuțiunea ei pentru binele și fericirea neamului nostru românesc (Aplauze).

Biserica din Ardeal și cultura poporului.

Aș vrea să ating, deși ora este înaintată un punct mai gingaș cuprins în Constituție.

D-voastră știți că biserica noastră din Ardeal, de altfel ca și cea de aici, a fost o biserică militantă pentru cultura poporului. În deosebi, biserica noastră a creat sute și mii de școli confesionale pentru popor, singurele școli în care a putut să fie cultivată și păstrată limba neamului nostru.

Această biserică s'a desbrăcat de toate podoabele sale și a rămas în cele exterioare în toată modestia ei, numai ca să poată îmbrăca poporul cu podoaba suflotească a culturii.

Alături de modestele noastre biserici, aproape în toate satele veți vedea și edificiile școlii confesionale. Această școală a răsărit din tinda bisericii și poporul nostru a adus cele mai mari jertfe pentru susținerea ei.

D-voastră vă puteți aduce aminte de luptele ce le-am purtat pentru păstrarea școlii noastre confesionale și prin ea a culturii noastre românești, când miniștrii țării ungurești s'au ridicat ca să desființeze această vatră de lumină românească.

Este drept că împrejurările astăzi s'au schimbat. Limba noastră, slavă Domnului, nu ne mai este amenințată ca mai înainte, cultura și sufletul nostru de asemenea nu ne mai sunt primejduite. Totuși eu cred, domnilor senatori, că încă nu ne găsim în acea situațiune ca să putem abandona sprijinul devotat al tuturor acelor care vreau să pună mână de ajutor la răspândirea culturii în poporul nostru.

Și între cei dintâi care se angajează la această lucrare, este biserica noastră ortodoxă, susținătoarea a sute și mii de școli din satele noastre.

Eu nu cred că ar fi prudent acel bărbat de stat, care ne-ar refuza această dragoste cu care, în această primă fază de consolidare a statului nostru, vrem să contribuim și mai departe la luminarea poporului și la răspândirea învățaturii de carte și a culturii românești. Din aceste simțăminte porzând, noi am ținut să ne alipim de școala confesională, de fiica cea bună a bisericii noastre. Încă nu a ajuns statul nostru atât de consolidat, ca să-i fie de prisos sprijinul cultural pe care i-l dă biserica prin școală.

Voiu avea ocazia să discut mai cu răgaz și mai amănunțit această problemă. Cred că voiu putea să luminez prin amănunte punctul nostru de vedere, care este însuflețit de dragostea ce-o poartă biserica față de binele și de luminarea poporului.

Instrucțiunea religioasă a poporului constituie forța morală.

Dar cece va întâlni de sigur consimțământul unanim al D-Voastre, este dorința noastră ca instrucțiunii religioase să i se asigure locul pe care îl merită în opera de luminare a neamului.

Voci: Foarte bine.

I. P. S. Sa Mitropolitul N. Bălan: Noi suntem un popor de creștini. Creștinismul este la temelia vieții și a culturii neamului nostru, și mai multe elemente ale vieții religioase, să îndrumăm cu cât mai multă iubire sufletul acestui popor, pe cărările tradiției sale de popor creștin.

Sunt necesare, domnilor senatori, toate reformele în statul nostru. A fost necesară reforma agrară, potrivită reformă electorală, folositoare reforma financiară, de dorit reforma administrativă, reformele în justiție și în toate domeniile.

Vă rog însă să credeți că la temelia tuturor trebuie să stea forța morală, trebuie să stea puterea caracterelor, pentru că, în lipsa acesteia, toate legile, cât de bune, și toate reformele, nu pătrund, stagnează.

Ori, reforma aceasta a caracterelor, cea mai necesară dintre toate, nu se poate da decât prin puterea de prefacere a credinței religioase.

Iată de ce în interesul consolidării statului, prin întărirea conștiinței morale, ca ierarh al bisericii, vă rog dela această tribună, să sprijiniți cu toate silințele, de a se da instrucțiunii și educațiunii religioase, în toate categoriile de școli, un rol și un loc cât mai mare. (Apl. prelungite).

I. P. S. Sa Mitropolitul Primat a vorbit de binecuvântarea dată asupra familiei. Nu voesc să stăruesc asupra acestui punct, pentru că l-a desfășurat bine I. P. S. Sa arătând importanța familiei pentru consolidarea vieții morale în statul nostru.

Tot asemenea a lămurit pe deplin dorința pe care ați aprobat-o și D-Voastră, ca să li se lase și mai departe în acest Senat scaunele de drept pe cari le ocupă P. S. L. frații în Hristos, episcopii.

Când vom ajunge în discuțiunea pe articole la punctul respectiv, vă vom ruga să ne aprobați și prin votul D-Voastre dorințele și propunerile pe cari le vom formula.

Fiind ora atât de înaintată, nu mai continui cu desfășurarea principiilor în legătură cu Constituția. De încheiere vreau să Vă aduc aminte, de un euvânt al Mântuitorului, care ne îndeamnă să ne asemănăm cu bărbatul cel înțelept care casa și-o zidește pe piatră, și vin ploii și bat vânturi, dar nu cade casa aceea, fiindcă este zidită pe piatră. Pe piatra nebiruită a creștinismului din care vedem decurgând principiul etic al democrației și îndreptățirea naționalismului, vrem să clădim și noi fundamentul statului nostru prin Constituțiunea lui, ca să ne arătăm ca omul cel înțelept din Evanghelie (Aplauze).

Impărtășind convingerile și principiile cari stau la temelia constituțiunii, Biserica va sta nebiruită pentru apărarea lor.

Această Biserică dă garanția că, oricum se vor schimba timpurile, ea se va interpune cu tot sufletul ei, pentru ca să se păstreze principiile cele bune cari asigură dezvoltarea în toate privințele a neamului nostru.

Cu această cheazăsie, încrezător în misiunea Bisericii, încrezător în misiunea poporului nostru și a Statului nostru, în încheiu vorbirea mea. (Aplauze prelungite îndelung repetate).

Cum se cresc copii și cum ar trebui crescuți.

Este știut de toți că un popor lipsit de cultură, este ursit a stă pe loc, a da înapoi și chiar a pieri ca ori și ce plantă și vicțuitoare neîngrijită, pe câte vreme popoarele cele luminate, înaintează pe calea progresului cu pași uriași, iar țara aceea prosperează. Totul, ceea ce contribuie la înaintarea unui popor în cultură și civilizație, este creșterea copiilor, adecă modul lor de educație.

Mai întâi ne vom întreba ce este educația? — Educația este influența majorilor asupra minorilor după un plan mai dinainte stabilit, adecă a-i da cultură multilaterală, a-l înzestră cu sentimente nobile și a-i formă o voință constantă și consecventă în moralitate. Cu un cuvânt a formă din individ caracterul nobil și moral.

Știut este, că din cele mai vechi timpuri, fiecare din popoare a căutat a-și crește copii și ale da o pregătire pentru lupta de existență ce o au mâine de întâmpinat, crescându-i mai în apropiere de societate, ca să vadă și răul și binele, din care apoi să scoată învățăturile și normele, după care are să se conducă mâine. Căci zice Platon și elevul său Aristotel: „Odată ce indivizi vor fi fericiți, întreaga societate va fi fericită”. Creșterea într'un mod rațional, a făcut pe Englezi, Francezi și Americani să cutreere toate continentele, să vadă bogățiile cu care Dumnezeu a înzestrat natura în toate părțile și să pună mâna pe o mulțime, de colonii, de unde exploatează aurul putem zice, și-l aduc în țară făcând pe indivizii care formează statul, să aibă o viață mai ușoară și cele necesare mai la îndemână.

Toate acestea se datoresc numai creșterii ce o dau părinții copiilor lor, căci în Anglia școala este în ori și ce familie și copilul poate să capete învățături dela părintele său, care este un adevărat educator, de ce este bine, cum trebuie să se poarte și cum trebuie să lucreze ca împreună cu tovarășii săi din societate, să asigure fericirea lui și a întregii societăți. Toate aceste pregătiri ale luptei pentru existență, le vedem la Englezi din războiul European și din modul cum au știut el să-și organizeze și să exploateze bogățiile din toate celelalte continente, fiind astăzi centrul industrial și comercial din întreaga Europă, iar capitala lor, Londra, orașul de tranzit și de bușeu pentru toate produsele industriale din lume.

Acum să revenim și să întrebăm, care e cauza, de țara noastră nu a progresat atât de mult, că nu avem oameni care să cunoască solul și subsolul cu care ne-a înzestrat Dumnezeu atât de binevoitor, ca să putem avea o viață mai liniștită și fericită, a nu fi plini de griji și neajunsuri, a nu fi apăsați peste

măsură de taxe și dări directe și indirecte. Cauze au fost și sunt multe, externe și interne.

Astăzi, toate acestea nu se datoresc în parte decât motivului că nu știm să creștem copii.

Poate se naște întrebarea, că școala are datoria a forma individul și a-i da cunoștințele pentru viață. E drept! Dar școala nu este altceva și nu are alt rol, decât a continua creșterea și a o desvoltă pe cea pornită din familie și anume a-i desvoltă individualitatea către cele bune și a stagna pre cele rele. Deci baza educației o formează familia sau școala maternă, cum o numesc pedagogii.

Poate să nu se creadă aceasta, dar să luăm pe rând și să vedem cum se crește copilul, cum se poartă el în societate făcându-se mai mare și urmările, cum ar fi mai bine să se crească copii.

Toate acestea nu le putem observa, decât uitându-ne cum mama își crește fiul și ce are să se întâmple, treptat cu el. Și iată acum am să arăt și eu, după câte îmi stă în putință, urmările creșterii neraționale.

Treceam într'o zi printr'un sat și ajungând în dreptul unei case, am auzit un șgomot mare. Apropiindu-mă de casă, am văzut o femeie rezimată de poartă și plângând. Atunci, curios, am apucat s'o întreb, ce s'a întâmplat? Și ea, abia vorbind, îmi răspunde:

— „A rămas de tată său numai de câteva luni, l-am păzit de foc, l-am crescut cu furca torcând pe la unul și pe la altul până s'o făcut mare, i-am cumpărat car, plug, boi cum am putut, l-am căsătorit și i-am dat și casa mea. Și acum uite: mă nesocotește de mamă și mă dă afară zicând „să mă duc slugă”. Mi s'a făcut milă și mă tot gândeam, care să fie cauza de el nesocotește pe mama lui“!..

În altă zi, mergând la oraș, am dat peste un om cunoscut, cu nevasta la tribunal. Și întrebându-i din vorbă în vorbă, ce caută, îmi spun că feciorii i-a dat afară din casă și averea lor și acum sunt ca nimenea pe lume, ne mai având niciun adăpost și ajutor. Și cazuri sunt foarte multe și destul de dese.

Se știe că omul este făcut din trup și suflet și ca să facem din el adevăratul om, caracter nobil și moral, trebuie să desvoltăm deopotrivă și sufletul și corpul, adecă în mod armonic. Noi nu facem tocmai așa; căci, femeia nu avea grije decât să-l păzească de foc să-l hrănească și care toate acestea nu contribuie decât la desvoltarea trupeză unilaterală, uitând sufletul, care are rolul cel mai mare în viață, căci dela el pleacă mila, iubirea și ajutorul. Ori ce animal, luând dela cel mai inferior, îngrijește de puii săi, dându-le mâncare, apărându-i de vrășmași, cu un cuvânt, îngrijind de partea lor trupeză, nu sufletească.

Atunci, dacă animalul, care este o ființă lipsită

de inteligență și raționament, nu se gândește la par-tea sufletească a puiului său, trebuie și noi, ființele inteligente, să facem la fel? Negreșit că nu. Dar cu toate acestea nici noi nu-i dăm copilului hrana su-fletească, așa cum i-ar trebui și iată am să arăt eu cum se educă sufletul copilului. (Va urm.)

Sfințire de clopote.

Cu deosebită solemnitate s'a făcut sfințirea clopotelor sfintei noastre biserici din Miniș în Sâmbăta Paștilor din anul curent. Intreg satul, cu mic și mare, a alergat cu o însuflețire vrednică de imitat la Ghioroc, unde se confecționaseră clopotele. Iar reîntoarcerea dela Ghioroc, cu clopotele împodobite cu verdeață și coroane frumoase, așezate în căruțe, trase de câte șase boi, a fost o adevărată cale de triumf. În fruntea procesiunii mergeau 8 călăreți, îmbrăcați în frumoasele haine de călușeri. Iar înaintea celui dintâiu căruț mergeau trei preoți îmbrăcați în odăjdii strălucitoare, înconjurați de toți intelectualii din comunele Miniș și Ghioroc.

Sosiți în curtea sf. Biserici din Miniș, s'a săvârșit sfințirea clopotelor cu demnitatea cu-venită solemnității acelei clipe, de cătră preoții Romul Vățian din Ghioroc, Petru Pelle din Miniș și Emilian Căpitan din Pauliș. Răspun-surile le-a dat cu multă precizie și însuflețire corul bravilor minișeni, condus cu pri-cepere de învățătorul nostru Trăian Fridrich. La sfârșitul solemnității parohul locului, păr. Petru Pelle rostește o cuvântare scurtă, dar atât de potrivită și atât de adânc simțită, în-cât electrizează pe toți ascultătorii, cari co-vârșiti de emoțiune lasă să li-se furișeze din ochi lacrimile celei mai nobile bucurii, din câte dat le-a fost vre-odată să guste.

Cele trei clopote, confecționate din ma-terial de cea mai bună calitate, s'au cumpă-rat cu prețul de 84.000 Lei. *Intreagă* suma aceasta s'a colectat din jertfele benevole ale harnicilor minișeni în de curs de abia 3 zile. Nici un singur ban nu s'a luat din economiile sf. Biserici. Și ca să dovedească — acești oameni vrednici de laudă — că fac tot ce le stă în putere, pentru înfrumusețarea casei lui Dumnezeu, au dat tot de bună voe, cu toții, tot argintul și toată aramă ce aveau asupra lor, ca și aceste să se toarne în clopotele, cari prin sunetul lor metalic vor vesti tutu-rora, câte lucruri mobile și frumoase se pot face, când păstorul î-și cunoaște turma, iar turma la rândul său ascultă și urmează glasul de chemare al păstorului.

INFORMAȚIUNI.

Edificarea catedralei din Cluj. Biroul sinodului eparhial al diecezei Clujului ne trimite următoarea telegramă: „Sinodul eparhial a hotărât cu unanimitate și mare însuflețire începerea lucrărilor pentru construcția catedralei din Cluj în anul acesta. Con-sistorul este autorizat să contragă un împrumut pentru a face față tuturor cheltuelilor împreunate cu zidirea“.

Salutăm cu nespusă bucurie decisiul sinodului eparhial din Cluj, și rugăm ferbinte pe bunul Dum-nezeu, să le ajute fraților noștri din dieceza înteme-iată de Stefan cel Mare, să-și vadă visul împlinit, ca peste scurtă vreme să se înalțe falnic în mijlocul Clujului, un mândru Sion românesc, spre mărirea lui Dumnezeu, spre întărirea și vestirea sfintei și curatei noastre credințe ortodoxă și spre gloria scumpei noastre patrii.

Elogii preoțimei noastre. În discuția la Senat asupra constituției, dl. Dissescu a spus arătând spre banca prelaților ortodoxi: elementul care a păstrat naționalitatea noastră în Ardeal este preoțimea, care a fost totdeauna națională și naționalistă, deci sufle-tul românesc în Transylvania a fost susținut de preoțime.

Biserica din Făgăraș. Tot la discuția dela Senat dl. Dissescu a cerut uniților să ne restituie biserica lui Brâncoveanu din Făgăraș, luată dela noi cu forță ungurească.

Un conciliu al bisericilor ortodoxe. Patriarhatul Ecumenic a convocat pentru după Paște, la Constan-tinopol, un conciliu al tuturor bisericilor autocefale ortodoxe pentru discutarea chestiunii schimbării Ca-lendarului.

Fabrică sistematică de clopote pentru biserici

FRAȚII D. ȘI N. POPESCU
BUCUREȘTI

Magazina Calea Moșilor Nr. 249. Fabrica
Str. Ioan Maiorescu Nr. 9. (casa proprie.)

Transportă clopotele la destinație
fără a primi nici un acconto, la
caz de nu va plăcea le primește
înapoi. Chemați prin scrisoare,
vine în localitate.

**Deslușiri și comande se primesc și la
Librăria Diecezană din Arad.**

„CODRUL“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACTII ÎN BUTENI.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „CODRUL“ societate pe acții în Buteni, prin aceasta sunt poftiți a lua parte la

a XIV-a adunare generală ordinară,

care se va țineă Duminică, în 6 Maiu 1923 st. n. în localitățile institutului „CODRUL“ la orele 11 a. m.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale, constatarea acționarilor prezenți și a acțiilor pe cari le reprezintă.
2. Alegerea alor 2 notari, 2 verificatori și 2 scrutinători.
3. Raportul Direcțiunei, a Comitetului de supraveghere și stabilirea bilanțului.
4. Deciderea asupra distribuirii profitului curat, darea absoluturului Direcțiunei și Comitetului de supraveghere pe anul de gestiune 1922.
5. Eventualele propuneri, conformate statutelor.

Buteni, la 12 Aprilie 1923.

DIRECȚIUNEA.

Dispozițiuni statutare: În adunarea generală au vot decisiv numai acei acționari cari au fost induși în cartea acționarilor cu cel puțin 30 zile, și au depus cu 24 ore înainte de adunarea generală acțiile lor la Cassa institutului. Cu primirea depozitelor de acții sunt rugate: „Victoria“ institut de credit și economii, Arad, filialele acesteia din Chișineu, Șiria, Ineu și Radna; și „Crișana“ institut de credit și economii, Brad, filialele acesteia din Hălmagiu și Gurahonț. Eventualele plenipotențe încă sunt a se depune cu 24 ore înainte de adunarea generală, căci la din contră nu vor fi considerate (§ 17).

Plenipotențatul trebuie să fie însuși acționar al Institutului.

Nici un acționar nu poate avea mai mulți plenipotențiați.

ACTIVE	CONTUL BILANȚ LA 31 DECEMVRIE 1922.		PASIVE
Cassa	70848	39	Capital social (Emitia I. 50000
Cambii	616868	—	„ „ II. 50000 100000—
Cont-Curent	823394	—	Fond de rezervă . . . . . 30000—
Anticipațiuni	59664	28	„ „ penzie . . . . . 10000—
Efecte	19750	—	„ pt. întreținerea casei 10000—
Realități	55000	—	„ de binefaceri . . . . . 6000—
Cereale	39900	—	Depuneri spre fructificare 1205025
Spese de protest	58	—	Depozit de Cassa 7510
Mobiliar	180	—	Reescont 277385
			Dividendă neridicată 3166
			Contribuție restantă 2791
			Poziții tranzitorii 407
			Interese „ 16812
			Profit curat 16563
	1685662	67	
			1685662 67

CHELTUIELI	CONTUL PERDERE & PROFIT LA 31 DEC. 1922.		VENITE
Interese de depuneri	64853	04	Interese de escont 39783
Salare . . . . . 35934—			„ „ cont-curent 68396
Bani de cvartir . . . . . 1750—	37684	—	Provizțiuni 12813
Spese	5960	44	Venitul efectelor 1520
Dare după inter. de depuneri 6165·02			„ realităților 4095
Competință de timbru . . 2958·96	9123	98	„ cerealelor 8283
Porto	707	67	
Profit curat	16563	23	
	134892	36	
			134892 36

Buteni, la 31 Decembrie 1922.

DIRECȚIUNEA :

Florian Roxin m. p.,
director executiv.

Pt. contabilitate: **Ioan Frențiu** m. p.,
contabil autorizat.

Dr. Aurel Grozda m. p.

Constantin Giura m. p.

Terentie Micluția m. p.

Alexandru Nica m. p.

Ioan Cosma m. p.
președinte.

Florian Roxin m. p.

Dr. Sabin Dan m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Subsemnatul Comitet de supraveghere am examinat Co. Bilanț și Co. Perdere & Profit, le-am confrontat cu cărțile principale și auxiliare și le-am aflat în consonanță și deplină ordine.

Buteni, la 12 Aprilie 1923.

Alu Bodea m. p., **Patriciu Covaciu** m. p. **Avram Giurgiu** m. p. **George Popa** m. p. **Corneliu Voda** m. p.
președinte.